

INSTYTUT ARCHEOLOGII I ETNOLOGII
POLSKIEJ AKADEMII NAUK

ETNOGRAFIA POLSKA XXXIX

Zeszyt 1–2

Warszawa
1995

REDAKTOR: WANDA PAPROCKA
ZASTĘPCA REDAKTORA: IWONA KABZIŃSKA-STAWARZ

Członkowie Rady Redakcyjnej: Maria Biernacka, Mirosława Drozd-Piasecka,
Zbigniew Jasiewicz

Adres Redakcji: 00-140 Warszawa, Al. Solidarności 105

Koncepcja okładki: Iwona Kabzińska-Stawarz

Na okładce wykorzystano reprodukcję fotografii wykonanej w roku 1937
na Polesiu przez p. Józefa Szymańczyka. Zdjęcie pochodzi ze zbiorów
Państwowego Muzeum Etnograficznego w Warszawie

Korekta: Redakcja i autorzy

Wydanie publikacji zostało dofinansowane
przez Komitet Badań Naukowych

Etnografia Polska © Copyright 1995. All Rights Reserved
All Papers, photos and cover are copyright to their authors and to *Etnografia Polska*

Printed in Poland

PL ISSN 0071-1861

Skład i druk: *Zakład Wydawniczy Letter Quality*
Warszawa, ul. Bryłowska 35/38
Zam. nr 60/95. Objętość ark. wyd. 23,5. Nakład 500 egz. Papier offset 80 g

SPIS TREŚCI

ARTYKUŁY

Wanda Paprocka – Ludność białoruska a polska polityka mniejszościowa w okresie międzywojennym	5
The Byelorussian minority and the minority policy of the Polish state between the two world wars	31
Iwona Kabzińska-Stawarz – Polacy na Białorusi – informacja o badaniach prowadzonych przez pracowników Instytutu Archeologii i Etnologii PAN w Warszawie	33
Poles in Byelorussia	48
Anna Malewska-Szałygin – Zarys tradycji stosowania pojęcia „wiedza potoczna”	51
On the tradition of the concept of “common knowledge”	62
Jarosław Kolczyński – „Kozioł ofiarny” a etnologia. O teorii René Girarda	65
“Scapegoat” and ethnology. On the theory of René Girard	75
Ryszard Tomicki – Wczesne źródła wiedzy o Ameryce w Polsce: Jan Dantyszek i <i>Dekady Nowego Świata (1516)</i> Pietra Martire’a D’Anghieri	77
Early sources of knowledge about America in Poland: Jan Dantyszek and <i>De orbe novo Decades (1516)</i> by Pietro Martire D’Anghiera	106
Iwona Kabzińska-Stawarz – Współzawodnictwa w sytuacjach granicznych. Część III	109
Competitions in liminal situations. Part III	140
Franciszek M. Rosiński – Ruchy ekstatyczno-charyzmatyczne na Nowej Gwinei	143
Ekstatisch-charismatische Bewegungen in Neuguinea	157
Michael Abdalla – Mleko w kulturze ludowej współczesnych Asyryjczyków na Bliskim Wschodzie	159
Milk in folk culture of the contemporary Assyrians of the Near East	179
Andrzej Klonder – Wyżywienie ubogie i dostatnie w miastach Prus Królewskich w XVII wieku	181
Ärmliche und reichliche Ernährung in den Städten des Königlichen Preußens im 17 jh.	212

KRONIKA

O potrzebie badań nad konfliktami etnicznymi – Piotr Kraszewski, Krzysztof Wawruch	213
Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Pogranicze – Kultura – Tożsamość. Dziedzictwo przeszłości i współczesne problemy”, Kraków, 25–27 X 1994 r. – Urszula Kaczmarek	220
II Międzynarodowa Konferencja „Ekologia i folklor”, Łódź, 3–6 VI 1994 r. – Maria Łukowska, Violetta Przerembska	223
Nowe spojrzenie na małe ojczyzny i historię Europy Środkowo-Wschodniej. Z obrad XV Powszechnego Zjazdu Historyków Polskich, Gdańsk, 19–21 IX 1994 r. – Edward Pietraszek	225
V Międzynarodowa Sesja „Duchowość narodów Europy Środkowo-Wschodniej. Eros i Thanatos”, cz. III, Lublin, 24–27 IV 1995 r. – Iwona Kabzińska-Stawarz	229
„Po prostu. W białoruskich wioskach 1993–1994” – Katarzyna Dołęgowska	234
Żydowski Wiedeń – Bronisława Kopczyńska-Jaworska	239

RECENZJE I OMÓWIENIA

Krystyna Romaniszyn, Świat gospodarek ludzkich, Kraków 1994, Uniwersytet Jagielloński, ss. 147 – <i>Barbara Olszewska-Dyoniziak</i>	243
Sławoj Szynkiewicz, Pokrewieństwo. Studium etnologiczne, Warszawa 1992, Wydawnictwo UW, ss. 354 – <i>Tomasz Szlendak</i>	250
Shamans and cultures, M. Hoppál, K.D. Howard (eds.), ISTOR Book 5, Akadémiai Kiadó Budapest 1993, International Society for Trans-Oceanic Research, Los Angeles, ss. 302 – <i>Iwona Kabzińska-Stawarz</i>	254
Piotr Eberhardt, Przemiany narodowościowe na Białorusi, Warszawa 1994, ss. 182 – <i>Maria Wojnicka, Iwona Kabzińska-Stawarz</i>	257
Adam Walaszek, Świat imigrantów. Tworzenie polonijnego Cleveland 1880–1930, Kraków 1994, Zakład Wydawniczy „Nomos”, ss. 231 – <i>Tomasz Biernat</i>	267
Arkadiusz Żukowski, W kraju złota i diamentów. Polacy w Afryce Południowej XVI–XX w., Warszawa 1994, Wydawnictwo Naukowe PWN, ss. 312 – <i>Elżbieta Sękowska</i>	270
Warszawa egzotyczna. O społecznościach narodowych i wyznaniowych stolicy w przeszłości i współcześnie, Warszawa 1995, Muzeum Woli, ss. 86, tab. 6 – <i>Andrzej Woźniak</i>	274
Jonathan Boyarin, Polish Jews in Paris. The Ethnography of Memory, Bloomington-Indianapolis 1991, Indiana University Press, ss. XII + 195 – <i>Adam Walaszek</i>	276
„Rocznik muzułmański”, R. I, T. I: 1413 h (1992), ss. 123; R. III, T. 2: 1414 h (1994), Warszawa, Wydawca: Stowarzyszenie Jedności Muzułmańskiej, ss. 111 – <i>Andrzej Woźniak</i>	278
Wiesława Korzeniowska, Codziennosc społeczności wsi rejencji opolskiej w aspekcie zachodzących przemian (1815–1994), Opole 1993, Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu, ss. 282, nrb 1 – <i>Zofia Szromba-Rysowa</i>	280
Róża Godula, Od Mikołaja do Trzech Króli. O roli daru w obrzędzie, Kraków 1994, Wydawnictwo Wawelskie, ss. 147, il. 7 + 48 – <i>Hubert Czachowski</i>	282
Piotr Kowalski, Samotność i wspólnota. Inskrypcje w przestrzeniach współczesnego życia, Opole 1993, Wyższa Szkoła Pedagogiczna, Instytut Filologii Polskiej, ss. 133 – <i>Hubert Czachowski</i>	284
Zbigniew Libera, Rzyć aby żyć. Rzecz antropologiczna w trzech aktach z prologiem i epilogiem, Tarnów 1995, Wydawnictwo Liber Novum, ss. 263 – <i>Konrad Górny, Mirosław Marczyk</i>	288
Ubiory w Polsce. Materiały III Sesji Klubu Kostiumologii i Tkaniny Artystycznej przy Oddziale Warszawskim Stowarzyszenia Historyków Sztuki, Warszawa, październik 1992, Warszawa 1994, Stowarzyszenie Historyków Sztuki, Wydawnictwo Kopia, ss. 216, ryc. 80 – <i>Irena Turnau</i>	290
Tamás Hofer, Edit Fél, Hungarian Folk Art, Budapest 1994, Corvina, ss. 208, ryc. 269, w tym barwnych 207 – <i>Irena Turnau</i>	292
Alice Gáborján, Szűrűjasok, A Néprajzi Múzeum Tárgykatalógusai, t. 1, Budapest 1993, ss. 132, ryc. 26 + 97 tab. wykrojów + 16 barwnych – <i>Irena Turnau</i>	294
Ludmila Ivanovna Malenka, Belaruskae narodnae adzenne. Metadyčny dapamožnik, Mińsk 1992, Belarucki Instytut Problem Kultury, ss. 64, 57 tab. rysunków i wykrojów – <i>Irena Turnau</i>	295

Etnografia Polska is regularly listed in the International Current Awareness Service: Anthropology. Selected material is indexed in the International Bibliography of Social and Cultural Anthropology.